

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Anayasa Komisyonu Raporu (1/498)

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Dışişleri, esas olarak da Anayasa Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

22/1/2008

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1484/291

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 7/1/2008 tarihinde kararlaştırılan “Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının seçme ve seçilme hakkı, kaynağını Anayasa’dan alan en temel siyasi bir hak ve özgürlüktür.

Bu çerçevede, katılımcı demokrasinin gerçekleştirilmesi ve tüm Türk vatandaşlarının seçme hakkının sağlanması amacıyla Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda değişiklikler yapılmaktadır.

Yapılan düzenlemeler ile, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan vatandaşlarımızın yanı sıra yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza da aynı ölçüde seçme hakkının tanınması öngörülmüştür. Son 35 yılda Türkiye dışında yaşayan vatandaşlarımızın sayısı hızla artmıştır. Bu vatandaşlarımızın daha uzunca bir süre Türkiye dışında yaşayacağını varsaymak gerçekçi olacaktır. Bu vatandaşlarımız, başta Avrupa ülkeleri olmak üzere dünyanın bir çok ülkesinde yaşam mücadelesi verirken, ülkemizin ekonomik, kültürel ve bilimsel yaşamına da önemli katkılarda bulunmakta, ancak, seçme haklarını kullanma imkânından yoksun bulunduklarından ülkemizin siyasi yaşamına yeterince katılamamaktadır.

Nitekim 23/7/1995 tarihli ve 4121 sayılı Kanunla Anayasanın 67 nci maddesine, “yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının oy hakkını kullanabilmeleri amacıyla kanun, uygulanabilir tedbirleri belirler.” hükmü eklenmiştir. Ancak, aradan oniki yıl (üç yasama dönemi) geçtiği halde yurt dışında

bulunan vatandaşlarımızın oy kullanabilmelerine imkân sağlayacak düzenlemeler yapılmamış; 27/10/1995 tarihli ve 4125 sayılı Kanun ise, anılan hükmün anlam ve amacına tam olarak uymayan bir geçici madde ile 24 Aralık 1995 milletvekili genel seçiminde fiilen gümrük kapılarında oy kullanma yöntemleriyle yetinmeyi zorunlu kılan bir düzenleme getirmiştir.

Oysa, bu konuda yeterli siyasal irade olduğu takdirde Türk vatandaşlarının yoğun olarak yaşadıkları çeşitli yabancı ülkelerde mektupla, sandıkla ve/veya başka yöntemlerle oy kullanma olanaklarından da yararlandırılabilecekleri anlaşılmaktadır. Şüphesiz bu yöntemlerin tam olarak uygulanabilmesi, yabancı ülkelerde yaşayan Türk vatandaşları için özel seçmen kütükleri düzenlenmesine bağlıdır.

Çok sayıda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının ülke dışında yaşıyor olduğu göz önüne alındığında, bu düzenlemeyi bir an önce yapmanın önemi artmaktadır. Ülke dışında iş, öğrenim gibi amaçlarla yaşayan vatandaşlarımızın büyük çoğunluğu Türkiye ile irtibatlarını kesmemekte, sosyal ve ekonomik ilişkilerini sürdürmektedir. Yurt dışındaki vatandaşlarımıza vatandaşlık bağlarının gereği olarak, ülkeleriyle olan ilişkilerine siyasal bir boyut katmak ve oy haklarını kullanmalarını sağlamak Devletin borcudur.

Tasarıda; mektup, sandık, elektronik oylama ve gümrük kapılarında oy kullanma yöntemi getirilmiş, yabancı ülkenin durumuna göre hangi yöntemle oy kullanılacağına Dışişleri Bakanlığının görüşü alınarak Yüksek Seçim Kurulunca belirleneceği öngörülerek, bunlardan biri ile yurt dışında bulunan vatandaşların mutlak suretle ülkemiz için oy kullanmalarına imkân sağlanması amaçlanmıştır.

Batı sistemlerinde yabancı ülkelerde yaşayan vatandaşların seçme hakkını kullanmaları konusunda çeşitli yöntemler bulunmaktadır. Bunlar; başkonsolosluklarda veya konsolosluklarda sandık kurulması, mektupla veya vekâletle oy verme usulü ile elektronik ortamda oy verilmesidir. Başkonsolosluklarda veya konsolosluklarda sandık kurulmak suretiyle oy verme usulü, seçmen iradesini yansıtmaya bakımından tercih edilen en iyi yöntem olmakla birlikte, özellikle Türk vatandaşlarının yoğun bir biçimde yaşadıkları ülkelerde Türk konsolosluklarında sandık kurulması konusunda güvenlik, personel ve benzeri konularda uygulamada yaşanacak zorluklar nedeniyle Tasarıda bu yöntemin dışında da çözümler getirilmiştir.

Başta Almanya olmak üzere, bir çok Avrupa ülkesi ile Kanada ve Güney Amerika ülkelerinde uygulanan mektupla oy verme yöntemi de Tasarıda benimsenmiş ve esasları düzenlenmiştir. Bu yöntemle, Anayasanın 67 nci madde hükmüne uygun olarak seçmen iradesinin Parlamente'ye yansıtılması ve dış temsilciliklerin seçim süresince olağan çalışma düzeninin korunması sağlanmıştır.

Diğer ülkelerle ilişkilerimizin herhangi bir nedenle kesilmesi veya geçici olarak seçim dönemi rastlar şeklinde olağanüstü durumla karşılaşılması ihtimali gözönüne alınarak Tasarıda, gümrükte oy kullanma usulü muhafaza edilmektedir. Ayrıca, elektronik yöntemle oy kullanmanın esasları düzenlenmektedir. Böylece, olabildiğince çok sayıda yurt dışı seçmene bulundukları yerlerden oy hakkının kullanılması amaçlanmaktadır.

Tasarı, bu düşüncelerle yabancı ülkelerde yaşayan Türk vatandaşlarının milletvekili genel seçimi, Cumhurbaşkanlığı seçimi ve halk oylamalarındaki seçmen haklarına gerçek anlamda işlerlik kazandırmak, böylece seçim mevzuatının yukarıda sözü edilen Anayasa değişikliğine uyumunu sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Yurt dışı seçmen kütüğü, adres kayıt sistemi esas alınarak oluşturulacaktır. Bu kayıtlar 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını ihtiva edecektir. Ülkemizde, 22 Temmuz 2007 tarihinde yapılan Milletvekili Genel Seçimi ile 21 Ekim 2007 tarihinde yapılan halkoylamasında kullanılan sandık seçmen listelerinde kayıtlı seçmenler Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile eşleştirilmiş ve her iki seçim de bu şekilde yapılmış olup, seçmen kütüğü mükerrerlikten arındırılmış bulunmaktadır. Bundan dolayı da, Tasarıda 298 sayılı Kanunun ilgili maddelerinde yer alan çıkmayan özel boyanın artık ithal ve imal ettirilmesine gerek kalmadığı sonucuna varıldığından, 298 sayılı Kanunun ilgili maddelerinde bu yönde değişiklik yapılmıştır. Ayrıca, günümüzde her vatandaş resmi nitelikte bir kimlik belgesine sahip olduğundan, tüm resmi ve özel nitelikteki işlemler artık belgeye bağlı olarak yerine getirildiğinden, oy kullanma işleminde de resmi nitelikte olan ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını ihtiva eden belgelerin istenmesi ve seçmenin de bu tür belgelerden bir tanesini yanında bulundurması zorunlu hale getirilmiştir.

Diğer taraftan, seçim kurullarının merkez ve taşra teşkilatı kadro durumu diğer kamu kuruluşlarına nazaran çok az sayıda olması nedeniyle, bugüne kadar yapılan tüm genel ve yerel seçimler ile halkoylamaları ve muhtelif tarihlerde yapılan ara seçim iş ve işlemleri, 298 sayılı Kanunun 31 inci maddesinde belirtilen şekilde diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personelin geçici olarak görevlendirilmesi ve çalıştırılmaları suretiyle yerine getirilmiştir. Bunun yanında, seçim kurulları, seçim iş ve işlemleri için gerekli gördüğü kimseleri de çalıştırma yetkisine sahip olup, seçimlerin sağlıklı, hızlı ve düzenli olarak yapılabilmesi için bu yetkisini bugüne kadar kullanmıştır. Ayrıca, seçimin esasını oluşturan sandık kurulu başkan ve üyeleri de aynı şekilde kadrolu seçim personeli olmayıp, bunlar da yukarıda belirtildiği üzere, dışarıdan görevlendirilen ve bu işleri yapabilecek nitelikteki görevlilerden oluşmaktadır.

Yüksek Seçim Kurulu, bugüne kadar seçimlerde görev verileceklere ücret belirlemesi yaparken, 298 sayılı Kanunun 182 nci maddesinde tanımlanan gösterge rakamına göre üst sınır miktarını belirlemekte ve bu üst sınırdan aşağı doğru her kademede görev yapanlara yaptıkları işler ve unvanlarına göre tasarruf ilkeleri de gözetilerek gündelik vermektedir. Ancak, son dönemlerde 182 nci madde kapsamına göre yapılan artışlar günün koşullarına uygun olmadığından, artık seçimlerde görev almaktan ve yapmaktan imtina edildiği gözlemlenmiştir. Özellikle, en son olarak 21 Ekim 2007 tarihinde yapılan halkoylamasında yurt genelinde sandık kurulu görevlilerinin ücret miktarını az bulmasından dolayı görevlerine gelmediği ve bundan dolayı da sandıkların teşekkülünün sağlanamaması ile karşı karşıya gelindiği gözlenmiştir. Bu konuda aynı şekilde gümrük kapılarında görev yapan görevliler de şikâyetle bulunmuşlar ve tüm yurt genelinde şikâyetlerde büyük artış görülmüştür. Seçimlerin sağlıklı ve düzenli olarak yürütülebilmesi, seçimin esasını oluşturan ve seçmenin iradesinin yansıtılacağı sandıklara sahip çıkmak için bu işleri yapabilecek görevlileri mali yönden teşvik etmek zorunlu hale gelmiştir.

Tasarı, yukarıda izah edilen hususlar çerçevesinde hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, yurt dışında bulunan vatandaşların oy kullanmalarıyla ilgili işlemleri yürütmek üzere Ankara il Seçim Kuruluna bağlı olmak üzere Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulu oluşturulması öngörülmektedir. İhtiyaç duyulması halinde birden fazla Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulu teşkil edilebilecektir.

Madde 2- Madde ile, 298 sayılı Kanunun 14 üncü maddesine, yurt dışı seçmenlerin oy vermesinde, Yüksek Seçim Kurulunun görev ve yetkilerini belirleyen bir bent eklenmektedir.

Madde 3- Madde ile, yurt dışı seçmen kütüğünün tanımı yapılmaktadır. Buna göre, yurt dışı seçmen kütüğü, Kanuna göre seçmen olup, yurt dışında bulunan vatandaşların adres kayıt sistemindeki bilgilerine dayanılarak oluşturulan bir sicildir.

Madde 4- Madde ile, 298 sayılı Kanunun 35 inci maddesi değiştirilmek suretiyle, yurt dışında bulunan seçmenlere ilişkin seçmen kütüğünün oluşturulması yeni esasa bağlanmaktadır. Buna göre, yurt dışı seçmen kütüğü, adres kayıt sistemindeki bilgiler esas alınarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde oluşturulacaktır.

Madde 5- İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünce Adres Kayıt Sisteminin hayata geçirilmiş olması ve Yüksek Seçim Kurulunca da Bilgisayar Destekli Merkezi Seçmen Kütüğü (SEÇSİS) kapsamında, her seçmene Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası verilmek suretiyle 22 Temmuz 2007 tarihinde yapılan Milletvekili Genel Seçiminde ve 21 Ekim 2007 tarihinde gerçekleştirilen halkoylamasında mükerrer oy ile karşılaşmamış ve bu haliyle SEÇSİS Projesi amacına ulaşmış olduğundan, mükerrer oyun önüne geçilmesi amacıyla 298 sayılı Kanunun 93 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan, çıkmayan özel boyaya artık ihtiyaç kalmadığı değerlendirilmektedir. Bu nedenle, çıkmayan özel boyanın fıkra kapsamından çıkartılması suretiyle, bu maddeyle hem ekonomik yönden tasarruf sağlanması, hem de çağın koşullarına uygun düzenleme yapılması öngörülmüştür.

Madde 6- Madde ile, 298 sayılı Kanuna 94 üncü maddeden sonra gelmek üzere 94/A, 94/B, 94/C, 94/D ve 94/E maddeleri eklenmektedir. Bu maddelerde; yurt dışı seçmenlerin oy kullanma yöntemleri; mektup, sandık, elektronik oylama ve gümrük kapılarında oy kullanma olmak üzere alternatifli olarak belirlenmekte; ülkelerin durumuna göre hangi usulün kullanılacağını belirleme yetkisi ise Yüksek Seçim Kuruluna bırakılmaktadır. 94/B maddesinde mektupla; 94/C maddesinde sandıkla, 94/D maddesinde elektronik ortamda ve 94/E maddesinde ise halen yürürlükte olan ve uygulanmakta olan gümrük kapılarında oy kullanmaya yönelik ayrıntılı düzenlemeler getirilmektedir. Hangi usulle kullanılırsa kullanılsın tüm yurt dışı seçmenlere ilişkin oyların aynı şekilde değerlendirilmesi öngörülmektedir.

Madde 7- Tasarıda, yurt dışında bulunan vatandaşlara bulundukları yerlerden ülkemiz için oy verebilme imkânı tanınmış olduğundan, madde ile, hem yurt dışındaki hem de yurt içindeki seçmenlerin mükerrer oy vermesi cezai yaptırıma bağlanmaktadır.

Madde 8- Seçim iş ve işlemlerinin düzenli, sağlıklı ve ivedi olarak yerine getirilebilmesi için, diğer koşulların yanı sıra, bu çalışmalara katılacaklara ödenecek ücretlerin de günün koşullarına uygun olması zorunludur. Aksi takdirde, bu iş ve işlemlerde görevlendirileceklerde verimliliğin sağlanması, dolayısıyla seçimin beklenen amacı ulaşması olanaksız görünmektedir.

Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen gündelik miktarı, geçen zaman süresi içerisinde, enflasyonun etkisiyle aşınmış olması nedeniyle, seçim işlerinde çalıştırılacak nitelikli eleman bulunamaz hale gelmiştir. Seçime katılabilecek olan siyasi parti sayısındaki artış gözönüne alındığında, seçim iş ve işlemlerinde büyük oranda artış olmakta, buna karşın Yüksek Seçim Kurulunun kadrosundaki memur eksikliği yanında, ücretlerin de günün koşullarına göre yetersiz oluşu karşısında, seçim kurullarında çalıştırılacak nitelikli eleman temini konularında güçlükler çekilmektedir.

298 sayılı Kanunun 82 nci maddesine istinaden Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen ücretler, günün şartları karşısında iyice aşınmış olduğundan seçim işlerinde verimliliği sağlamak, görev almadaki isteksizliği bertaraf etmek için Yüksek Seçim Kurulunun yetkisi çerçevesinde bulunan ücretlerin yeniden belirlenmesi zorunlu hale gelmiş bulunmaktadır.

Bu çerçevede madde ile, 298 sayılı Kanun gereğince görevlendirileceklerle seçim kurulları başkan ve üyelerine ödenecek gündelikler, günün koşullarına göre yeniden düzenlenmektedir.

Madde 9- 298 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin (II) numaralı fıkrasında düzenlenen, gümrük kapılarında oy vermeye ilişkin hükümler Tasarıda 94/E maddesinde düzenlendiğinden, bu Kanunda ve diğer mevzuatta 298 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin (II) numaralı fıkrasına yapılan atıfların 94/E maddesine yapılmış sayılacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 10- 298 sayılı Kanunda yer alan ve oy kullanan seçmenin parmağının işaretlenmesi için sürülen çıkmayan özel boya uygulamasına, Tasarının 5 inci maddesi ile son verildiğinden, özel boyaya ilişkin düzenlemeler 298 sayılı Kanundan çıkarılmaktadır.

Diğer taraftan, çıkmayan özel boya 298 sayılı Kanunun ilgili maddelerinden çıkartıldığından, mükerrerliğin tamamen önlenmesi bakımından, oy kullanma işleminde seçmenin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan resmi nitelikteki belgelerden bir tanesini yanında bulundurması zorunluluğu getirilmektedir.

Ayrıca, yurt dışında bulunan vatandaşların oy verme yöntemleri Tasarıda ayrı ayrı maddeler halinde düzenlendiğinden, 298 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin başlığı madde içeriğine göre yeniden belirlenmekte ve aynı maddenin (II) numaralı fıkrası yeni bir madde olarak düzenlenmiş olduğundan yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 11- Yürürlük maddesidir.

Madde 12- Yürütme maddesidir.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

14.2.2008

Esas No.: 1/498

Karar No.: 6

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımızca 25/01/2008 tarihinde tali olarak Dışişleri esas olarak Anayasa Komisyonuna havale edilen “Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/498)” Komisyonumuzun 31/01/2008 ve 14/02/2008 tarihli toplantılarında görüşülmüştür.

Komisyonumuza Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı Sayın Cemil Çiçek, Adalet, Dışişleri, İçişleri, Maliye Bakanlıkları ve Yüksek Seçim Kurulundan yetkililer katılmışlardır.

Tasarı ile; 23/7/1995 tarihli ve 4121 Sayılı Kanunla Anayasanın 67 nci maddesine eklenen “yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının oy hakkını kullanabilmeleri amacıyla kanun, uygulanabilir tedbirleri belirler” hükmüne uyum sağlanabilmesi amacıyla; yurt dışında yaşayan Türk vatandaşları için yurt dışı seçmen kütüğünün tanımı yapılmakta, oluşturulması esasa bağlanmakta, Ankara İl Seçim Kuruluna bağlı olmak üzere Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulu oluşturulmakta; mektup, sandık, elektronik oylama ve gümrük kapılarında oy kullanma yöntemlerinin usul ve esasları ile oyların ne şekilde değerlendirileceği belirlenmektedir. Yabancı ülkelerin durumuna göre hangi yöntemle oy kullanacağı Dışişleri Bakanlığının görüşü alınarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecektir.

Tasarıda öngörülen hükümlerin milletvekili genel seçimi, Cumhurbaşkanı seçimi ve halkoylamaları için geçerli olacağı ifade edilmektedir. Amaç, yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarının seçmen haklarına gerçek anlamda işlerlik kazandırmaktır. Seçimlerin sağlıklı bir şekilde tamamlanması amacıyla gerekli görülen mali, idari, cezaî ve diğer düzenlemelerle ilgili hükümler, Tasarıda yer almaktadır.

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Burhan Kuzu Tasarırı sunuş konuşmasında; kronik bir sorun haline gelen yurt dışı seçmenlerin oy kullanmasının Tasarının konusu olduğunu ifade etmiştir. Önceki dönemlerde de pek çok tasarı ve teklife konu olduğunu belirtmiştir. Anayasanın 62 nci maddesinde yurt dışında çalışan Türk vatandaşlarının anavatanla bağlarının korunması hükmü yer almaktadır. Ayrıca 67 nci maddede oy haklarını korumaya yönelik düzenleme bulunmaktadır. Tasarı bu temelden hareketle, yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarının oy kullanma usul ve esaslarını düzenlemektedir. Kalıcı boya uygulamasına son verilmesi, mükerrer oy vermeye yönelik ceza ve görevlilerin mali haklarının iyileştirilmesi, Tasarıda öne çıkan noktalardır.

Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı Sayın Cemil Çiçek, yurt dışında iki milyondan fazla seçmen olduğunu, 22 Temmuz 2007 genel seçimlerinde oy kullanan vatandaş sayısının ise ikiyüzyirmidokuzbin kişide kaldığını belirtmiştir. Bu hakkın kullanılması oldukça yüksek bir maliyet karşılığı

gerçekleşmiştir. Konu oldukça zordur. Birkısım problemler vatandaşlarımızın yaşadıkları ülkelerden kaynaklanmaktadır. Önemli olan sağlıklı ve güvenilir bir seçimi sağlamaktır. Oldukça teknik düzenleme içeren Tasarının bir alt komisyonda incelenerek eksikliklerinin giderilmesi yararlı olacaktır.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerde üyelerimiz şu görüşleri ifade etmişlerdir;

Tasarı; demokrasimiz adına olumsuz bir konuda çözüm getirme amacı taşımaktadır. Bu konuda bugüne kadar düzenleme yapılmamış olması siyasi irade konulmamasından kaynaklanmaktadır. 60'lı yıllardan beri süregelen ve dört milyonun üzerine çıkan bir vatandaş kitlesi yıllarca külfete katlanmış ama nimetlerden yararlanmamışlardır. Yönetime katılma gibi haklı talebin yerine getirilmesi gereklidir. Ülkemizde son seçimlerde beş milyon oy kullanamayan seçmen söz konusudur. Seçmen kütüğünün oluşumunda, Yüksek Seçim Kurulunun görev-yetki ve sorumluluğu oldukça açık bir şekilde düzenlenmiştir. Bu süreçte Yüksek Seçim Kurulu yaptığı çalışmaları, Türkiye İstatistik Kurumu ile işbirliğini açıklamalıdır.

Yüksek Seçim Kurulu Başkanı şu görüşleri belirtmiştir; yurtdışında bulunan seçmenlerin oy kullanmasının yasayla olacağı söylenmiş ama sadece gümrüklerde oy verme gerçekleşmiştir. Gümrük kapılarıyla ilgili olarak bile çok eleştiri gelmiştir. Giriş-çıkışlar hesap edilerek oy verilecek gümrük kapıları belirlenmektedir. Seçmen kütükleri yazımı 2007 yılında tamamlanmıştır. Bu arada TÜİK adrese dayalı sayımı gerçekleştirmiştir. Bizim kurum olarak kütükleri güncelleştirme yetkimiz bulunmaktadır. İki ay süreyle askıya çıktık, duyurularımızı yaptık, ancak, seçmeni zorla yazma yetkimiz bulunmamaktadır. Seçmen kütüklerini oluşturmak için TÜİK'le çalıştık. MERNİS kayıtlarıyla kendi kayıtlarımızı denkleştirdik. Şu anda birmilyondörtüyüzbin kimlik numarası olmayan seçmeni tespit etmiş durumdayız.

Tümü üzerindeki görüşmelerden sonra Tasarının bir alt komisyonda görüşülmesi kabul edilmiştir.

Alt Komisyon Gaziantep Milletvekili Mahmut Durdu başkanlığında çalışmalarını tamamlamıştır.

Komisyonumuz 14/02/2008 tarihli toplantısında Alt Komisyon raporu ve kabul ettiği metni görüşmüştür.

Toplantımıza PTT Genel Müdürlüğü, Türkiye İstatistik Kurumu, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünden yetkililer katılmışlardır.

Raporun geneli üzerindeki görüşmelerde mektupla oy vermede vatandaşların baskı altında kalma ihtimaline özellikle dikkat çekilmiştir. Öncelik sandıkta olmalı, bu yönde bir hüküm Tasarıya konulmalıdır. Yurt içindeki seçmenlerimizin oy hakkını kullanmalarındaki sıkıntılar göz önüne alınmalıdır. Taşıma seçmenlerin önüne geçilmelidir. Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Cemil Çiçek, bu Tasarıyla öncelikle yurt dışı seçmenlerin oy kullanmasının düzenlendiğini, kalıcı bozama usulünün kaldırılmasının amaçlandığını ve Alt Komisyon çalışmasıyla Yüksek Seçim Kuruluna seçmen kütüğünü resen oluşturma yetkisinin verilmesinin düzenlendiğini belirterek seçim mevzuatıyla ilgili diğer talep ve düzenlemelerin ayrı bir çalışmanın konusu olabileceğini ifade etmiştir.

Alt Komisyon metniyle ilgili genel görüşmeden sonra maddelerine oy birliği ile geçilmiştir.

Alt Komisyon metninin Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulunun oluşumunu düzenleyen çerçeve 1, yurt dışı seçmenlerin oy vermesi ile ilgili Yüksek Seçim Kurulunun görev ve yetkilerini belirleyen çerçeve 2, yurt dışı seçmen kütüğünü tanımlayan çerçeve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir. Yüksek Seçim Kurulunun resen seçmen kütüğü oluşturmalarını düzenleyen çerçeve 4 üncü madde verilen bir önerenin benimsenmesi ile yeniden düzenlenerek kabul edilmiştir. Buna göre adres kayıt sistemi esas alınmak sureti ile seçmen kütüğü oluşturulacaktır. Yurt dışı seçmen kütüğünün oluşumunu düzenleyen çerçeve 5 inci madde Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir. Alt Komisyon metninin çerçeve 6 ncı maddesinde verilen bir önerenin benimsenmesi ile seçmen kütüğünün genel yazım ve denetlenmesi ile ilgili düzenlemeler çerçeve 4 üncü maddeye paralel olarak yeniden yazılmış ve madde bu çerçevede Komisyonumuzca kabul edilmiştir. Alt Komisyon metninin askı zamanı ve süresiyle ilgili çerçeve 7, 298 sayılı Kanunun 93 üncü maddesinin üçüncü fıkrasını değiştiren çerçeve 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin 9 uncu maddesiyle 298 sayılı Kanuna 94 üncü maddeden sonra gelmek üzere 94/A, 94/B, 94/C, 94/D ve 94/E maddeleri eklenmektedir.

Alt Komisyon metninin 94/A maddesi ile yurt dışı seçmenlerin oy vermesiyle ilgili genel ilkelere belirlenmektedir. Düzgün bir seçimin yapılması Anayasanın 79 uncu maddesiyle Yüksek Seçim Kuruluna görev olarak verilmiştir. Sandığa öncelik tanıyan bir hükme Tasarıda yer verilmesi Kurulun elini bağlayacaktır. Hüküm esnek yazılmalı ve her ülkenin durumuna göre karar verme yetkisi Yüksek Seçim Kuruluna ait olmalıdır. Madde Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin 94/B maddesi mektupla oy kullanmayı düzenlemekte, yurt dışı oyların nasıl değerlendirileceğini belirlemektedir. Bu madde üzerindeki görüşmelerde, bu alandaki uygulamalar görüldükten sonra kullanılan oyların nüfusa kayıtlı olunan yere göre değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Madde Alt Komisyon metninde yer aldığı şekliyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin 94/C maddesi yurt dışı seçmenlerin sandıkta oy vermesini, 94/D maddesi ise elektronik yöntemle oy kullanmayı düzenlemektedir. Her iki madde ayrı ayrı görüşülüp oya sunulmuş ve Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin 94/E maddesi gümrüklerde oy vermeyi düzenlemektedir. Mevcut uygulamayı içeren bir düzenleme söz konusudur. Madde Alt Komisyondan gelen şekliyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin Çerçeve 9 uncu maddesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin mükerrer oy kullanmayı düzenleyen çerçeve 10, mali düzenlemeyi içeren çerçeve 11, atıfla ilgili çerçeve 12, yürürlükten kaldırılan hükümleri düzenleyen çerçeve 13, yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 14 ve 15 inci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin tümü ve Genel Kurulda öncelikle görüşülmesinin önerilmesi oya sunulmuş ve Komisyonumuzca oy birliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Burhan Kuzu</i>	<i>Güldal Akşit</i>	<i>Ayhan Sefer Üstün</i>
İstanbul	İstanbul	Sakarya
Üye	Üye	Üye
<i>Atila Emek</i>	<i>Mehmet Daniş</i>	<i>Mahmut Durdu</i>
Antalya	Çanakkale	Gaziantep
Üye	Üye	Üye
<i>H. Hasan Sönmez</i>	<i>Haydar Kemal Kurt</i>	Süleyman Nevzat Korkmaz
Giresun	Isparta	Isparta
		(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Ali Özpolat</i>	<i>Mevlüt Akgün</i>	<i>Sadık Yakut</i>
İstanbul	Karaman	Kayseri
Üye	Üye	Üye
<i>Turgut Dibek</i>	<i>Hasan Kara</i>	<i>Atilla Kart</i>
Kırklareli	Kilis	Konya
Üye	Üye	Üye
<i>Hüsnü Tuna</i>	<i>İsmail Bilen</i>	<i>Şahin Mengü</i>
Konya	Manisa	Manisa
Üye	Üye	Üye
<i>Behiç Çelik</i>	<i>Enver Yılmaz</i>	<i>Suat Kılıç</i>
Mersin	Ordu	Samsun
	Üye	
	<i>Mustafa Çetin</i>	
	Uşak	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE
SEÇMEN KÜTÜKLERİ HAKKINDA KA-
NUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir. "Yurt dışında bulunan vatandaşların oy kullanmalarıyla ilgili seçim işlerini yönetmek üzere Ankara İl Seçim Kuruluna bağlı Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulu oluşturulur. İhtiyaç duyulması halinde birden fazla yurt dışı merkez ilçe seçim kurulu teşkil edilebilir."

MADDE 2- 298 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin (12) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (13) numaralı bent eklenmiş ve mevcut (13) numaralı bendin numarası (14) olarak teselsül ettirilmiştir.

"13. Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulunun oluşturulmasını ve yurt dışında bulunan vatandaşların oy kullanmalarını sağlamak üzere gerekli düzenlemeleri yapmak."

MADDE 3- 298 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin (B) fıkrasına aşağıdaki (8) numaralı bent eklenmiştir.

"8. Bu Kanuna göre seçmen olup, yurt dışında bulunan vatandaşların adres kayıt sistemindeki bilgilerine dayalı olarak oluşturulan bilgiler topluluğuna "Yurt Dışı Seçmen Kütüğü" denilir."

ANAYASA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE
SEÇMEN KÜTÜKLERİ HAKKINDA KA-
NUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Yurt dışında bulunan vatandaşların oy kullanmalarıyla ilgili seçim işlerini yönetmek üzere Ankara İl Seçim Kuruluna bağlı Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulu oluşturulur. İhtiyaç duyulması halinde birden fazla yurt dışı merkez ilçe seçim kurulu teşkil edilebilir."

MADDE 2- 298 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin (12) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (13) numaralı bent eklenmiş ve mevcut (13) numaralı bendin numarası (14) olarak teselsül ettirilmiştir.

"13. Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulunun oluşturulmasını ve yurt dışında bulunan vatandaşların oy kullanmalarını sağlamak üzere gerekli düzenlemeleri yapmak."

MADDE 3- 298 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin (B) fıkrasına aşağıdaki (8) numaralı bent eklenmiştir.

"8. Bu Kanuna göre seçmen olup, yurt dışında bulunan vatandaşların adres kayıt sistemindeki bilgilerine dayalı olarak oluşturulan bilgiler topluluğuna "Yurt Dışı Seçmen Kütüğü" denilir."

MADDE 4- 298 Sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Seçmen kütüğü; adres kayıt sistemindeki bilgiler esas alınarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek usul ve esaslara göre her yıl yeniden düzenlenir, sürekli bilgi toplama ile her seçim döneminde güncelleştirilir.",

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 4- 298 sayılı Kanunun 35 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yurt dışı seçmen kütüğü

MADDE 35- Yurt dışı seçmen kütüğü, adres kayıt sistemindeki bilgiler esas alınarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde oluşturulur."

MADDE 5- 298 sayılı Kanunun 93 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kurul başkanı, oyunu kullanan seçmene kimlik kartını verirken seçmen listesindeki adı hizasına imzasını attırır. İmza atamayanların sol elinin başparmağının izinin alınmasıyla yetinilir. Bu parmağı olmayan seçmenin hangi parmağını bastığı yazılır."

MADDE 6- 298 sayılı Kanuna 94 üncü maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 94/A, 94/B, 94/C, 94/D ve 94/E maddeleri eklenmiştir.

"Yurt dışı seçmenlerin oy verme yöntemleri ve genel ilkeler

MADDE 94/A- Yurt dışı seçmenler; mektup, sandık, elektronik oylama veya gümrük kapılarında oy kullanma yöntemlerinden ancak biri ile oy verebilirler.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5- 298 sayılı Kanunun 35 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yurt dışı seçmen kütüğü

MADDE 35- Yurt dışı seçmen kütüğü, adres kayıt sistemindeki bilgiler esas alınarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde oluşturulur."

MADDE 6- 298 Sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Seçmen kütüğü; adres kayıt sistemindeki bilgiler esas alınarak her yıl güncelleştirilerek oluşturulur.Gerektiğinde, seçmen kütüğünün dört yılda bir yeniden düzenlenmesi ve iki yılda bir denetlenmesi için gerekli bilgileri toplamak amacıyla, bütün Türkiye’de aynı zamanda Nisan ayının ikinci pazar günü yazım yapılmasına Yüksek Seçim Kurulunca karar verilir."

MADDE 7- 298 Sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"muhtarlık bölgesi askı listesi, seçim dönemlerinde muhtarlıklarda askıya çıkarılır ve iki hafta süreyle askıda kalır."

MADDE 8- 298 sayılı Kanunun 93 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kurul başkanı, oyunu kullanan seçmene kimlik kartını verirken seçmen listesindeki adı karşısına imzasını attırır. İmza atamayanların sol elinin başparmağının izinin alınmasıyla yetinilir. Bu parmağı olmayan seçmenin hangi parmağını bastığı yazılır."

MADDE 9- 298 sayılı Kanuna 94 üncü maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 94/A, 94/B, 94/C, 94/D ve 94/E maddeleri eklenmiştir.

"Yurt dışı seçmenlerin oy verme yöntemleri ve genel ilkeler

MADDE 94/A- Yurt dışı seçmenler; mektup, sandık, elektronik oylama veya gümrük kapılarında oy kullanma yöntemlerinden ancak biri ile oy verebilirler.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yabancı ülkenin durumuna göre hangi yöntemle oy kullanılacağı Dışişleri Bakanlığının görüşü alınarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.

Milletvekili genel seçimlerinde, üzerinde Yüksek Seçim Kurulu filigranı bulunan özel imal edilmiş kâğıtlara basılı birleşik oy pusulalarında; sadece seçime katılan siyasi partilerin özel işaretleri, kısaltılmış isimleri ve tam yazı halinde adlarıyla her siyasi parti için ayrılan bölümün altında çapı iki santimetre olan boş bir daire bulunur.

Yurt dışı seçmenler, milletvekili genel seçimi, Cumhurbaşkanlığı seçimi ve halkoylamasında oy verebilirler.

Yurt dışı seçmenler sadece seçime katılan siyasi partilere oy verebilirler.

Yurt dışında ve yurt dışı temsilciliklerde seçim propagandası yapılamaz.

Yurt dışı seçmenlerin mektupla oy vermesi

MADDE 94/B- Yüksek Seçim Kurulu, özel olarak imal ettirdiği oy pusulası ile özel renkte bastırılmış oy zarflarını, Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kuruluna gönderir. Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulu, arkası kendi mührüyle mühürlenmiş oy pusulası ile oy zarflarını, seçimlerin yapılacağı günün yetmişbeş gün öncesinden seçmenin yurt dışında kayıtlı olduğu adresine gönderir.

Seçmene oyunu kullanmak üzere gönderilen özel zarflardan, bir köşesi Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulunun mührünü taşıyan küçük zarfa oy pusulası konur. Bu zarf, üzerinde "Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulu Ankara/TÜRKİYE" yazılı orta boy ikinci zarfa konur ve bu ikinci zarf, üzerinde seçmenin yurt dışı adresi yazılı üçüncü büyük zarfa konur.

Mektubu alan seçmen, üzerinde kendi adresi yazılı zarfı açar, mühürlü küçük zarf içerisindeki oy pusulasında tercih ettiği siyasi parti sütunundaki daireyi veya cumhurbaşkanı seçi-

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yabancı ülkenin durumuna göre hangi yöntemle oy kullanılacağı Dışişleri Bakanlığının görüşü alınarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.

Milletvekili genel seçimlerinde, üzerinde Yüksek Seçim Kurulu filigranı bulunan özel imal edilmiş kâğıtlara basılı birleşik oy pusulalarında; sadece seçime katılan siyasi partilerin özel işaretleri, kısaltılmış isimleri ve tam yazı halinde adlarıyla her siyasi parti için ayrılan bölümün altında çapı iki santimetre olan boş bir daire bulunur.

Yurt dışı seçmenler, milletvekili genel seçimi, Cumhurbaşkanlığı seçimi ve halkoylamasında oy verebilirler.

Yurt dışı seçmenler sadece seçime katılan siyasi partilere oy verebilirler.

Yurt dışında ve yurt dışı temsilciliklerde seçim propagandası yapılamaz.

Yurt dışı seçmenlerin mektupla oy vermesi

MADDE 94/B- Yüksek Seçim Kurulu, özel olarak imal ettirdiği oy pusulası ile özel renkte bastırılmış oy zarflarını, Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kuruluna gönderir. Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulu, arkası kendi mührüyle mühürlenmiş oy pusulası ile oy zarflarını, seçimlerin yapılacağı günün yetmişbeş gün öncesinden seçmenin yurt dışında kayıtlı olduğu adresine gönderir.

Seçmene oyunu kullanmak üzere gönderilen özel zarflardan, bir köşesi Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulunun mührünü taşıyan küçük zarfa oy pusulası konur. Bu zarf, üzerinde "YurtDışı Merkez İlçe Seçim Kurulu Ankara/TÜRKİYE" yazılı orta boy ikinci zarfa konur ve bu ikinci zarf, üzerinde seçmenin yurt dışı adresi yazılı üçüncü büyük zarfa konur.

Mektubu alan seçmen, üzerinde kendi adresi yazılı zarfı açar, mühürlü küçük zarf içerisindeki oy pusulasında tercih ettiği siyasi parti

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

mi ya da halkoylaması için düzenlenen oy pusulasındaki tercih ettiği bölümü (X) işareti ile işaretler, sadece oy pusulasını küçük zarfa koyar ve zarfı kapatır. Bu zarfı, üzerinde alıcısı "Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulu Ankara/TÜRKİYE" adresi yazılı ikinci zarfa koyar ve ağzını kapatıp seçim günü saat 17.00'a kadar Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulunda bulunacak şekilde posta ile gönderir.

Mektupların gönderilmesi ve güvenliğine ilişkin usul ve esaslar, Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğünün görüşü alınarak Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenir. Posta giderleri Yüksek Seçim Kurulunca karşılanır.

Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kuruluna gelen mektup, seçmenin kimliği tespit edilip seçmen kütüğündeki ismi bulunarak işaretlendikten sonra, sandık kurulunca açılır ve içerisinden çıkan oy pusulasının bulunduğu zarf açılmaksızın sandığa atılır. Oy sandığı her gün saat 17.00'da yetkili sandık kurulunca açılır, zarflar oy veren seçmen sayısı ile karşılaştırılır ve uygunluğu tutanakla saptanır. Oy zarfları açılmaksızın tutanağın bir örneği ile birlikte torbaya konularak ağzı mühürlenir ve sandık kurulunca Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kuruluna teslim edilir.

Seçim günü saat 17.00'dan sonra gelen mektuplar tutanakla tespit edildikten sonra yakılarak imha edilir.

Seçimin yapıldığı gün saat 17.00'dan itibaren oy torbaları Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulunca açılarak sayım, döküm ve birleştirme işlemleri yapılır ve sonuçlar Ankara İl Seçim Kuruluna iletilir. Bu Kurulca da birleştirme tutanağı düzenlenerek Yüksek Seçim Kuruluna gönderilir.

Yurt dışı seçmenler tarafından kullanılan toplam geçerli oy sayısı, Yüksek Seçim Kurulunca Türkiye genelinde kullanılan toplam geçerli oy sayısına ilave edilerek yurt düzeyinde genel oy miktarı ve her partinin ülke genelinde

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

sütunundaki daireyi veya cumhurbaşkanı seçimi ya da halkoylaması için düzenlenen oy pusulasındaki tercih ettiği bölümü (X) işareti ile işaretler, sadece oy pusulasını küçük zarfa koyar ve zarfı kapatır. Bu zarfı, üzerinde alıcısı "Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulu Ankara/TÜRKİYE" adresi yazılı ikinci zarfa koyar ve ağzını kapatıp seçim günü saat 17.00'a kadar Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulunda bulunacak şekilde posta ile gönderir.

Mektupların gönderilmesi, güvenliği ve kimlik tespitine ilişkin usul ve esaslar, Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğünün görüşü alınarak Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenir. Posta giderleri Yüksek Seçim Kurulunca karşılanır.

Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kuruluna gelen mektup, seçmenin kimliği tespit edilip seçmen kütüğündeki ismi bulunarak işaretlendikten sonra, sandık kurulunca açılır ve içerisinden çıkan oy pusulasının bulunduğu zarf açılmaksızın sandığa atılır. Oy sandığı her gün saat 17.00'da yetkili sandık kurulunca açılır, zarflar oy veren seçmen sayısı ile karşılaştırılır ve uygunluğu tutanakla saptanır. Oy zarfları açılmaksızın tutanağın bir örneği ile birlikte torbaya konularak ağzı mühürlenir ve sandık kurulunca Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kuruluna teslim edilir.

Seçim günü saat 17.00'dan sonra gelen mektuplar tutanakla tespit edildikten sonra yakılarak imha edilir.

Seçimin yapıldığı gün saat 17.00'dan itibaren oy torbaları Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulunca açılarak sayım, döküm ve birleştirme işlemleri yapılır ve sonuçlar Ankara İl Seçim Kuruluna iletilir. Bu Kurulca da birleştirme tutanağı düzenlenerek Yüksek Seçim Kuruluna gönderilir.

Yurt dışı seçmenler tarafından kullanılan toplam geçerli oy sayısı, Yüksek Seçim Kuru-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

aldığı geçerli oy miktarı bulunur.

Bu şekilde, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 33 üncü maddesine esas teşkil eden toplam oylar bulunmuş olur.

Her seçim çevresinde geçerli toplam oy, Ankara İl Seçim Kurulundan gelen toplam oyun diğer seçim kurullarından gelen oylara bölünmesiyle elde edilen oranda artırılır. O seçim çevresinde kullanılan toplam oylarla bu şekilde hesaplanan toplam oy arasındaki fark partilere, Ankara İl Seçim Kurulundan gelen oydaki hisseleri oranında taksim edilir ve elde edilen rakamlar o seçim çevresinde aldıkları geçerli oylara ilave edilir. Böylece 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 34 üncü maddesinde belirlenen esas seçim çevresinde kullanılan geçerli toplam oy miktarı ve partilerin aldıkları toplam geçerli oy miktarı bulunur.

Yurt dışı seçmenlerin sandıkta oy vermesi

MADDE 94/C- Yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı bulunan seçmenler, seçimin yapılacağı günün yetmişbeş gün öncesinden başlamak üzere seçim gününden önceki yedinci gün saat 17.00'a kadar yurt dışı temsilciliklerimizde ve ihtiyaç duyulması halinde yerel makamların uygun göreceği diğer yerlerde kurulacak seçim sandıklarında oy kullanabilirler. Oy kullanma saatleri mahalli saatle 08:00-17:00 arasındır.

Hangi yurt dışı temsilciliğinde sandık kurulu kurulacağı, oy verme işlerinde görev alacak sandık kurullarının adedi, üyelerinin ve yedeklerinin sayısı ile hangi görevlilerden teşkil edileceği Dışişleri Bakanlığı ile işbirliği yapılarak Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenir.

Sandık kurulu başkan ve üyeleri 70 inci madde hükmüne göre yemin ederek görevlerine başlar.

Sandık kurulları oy verme gizliliğini ve serbestliğini sağlayacak şekilde, yeteri kadar kapalı oy verme yeri hazırlar.

Yüksek Seçim Kurulu, özel olarak imal et-

(Anayasa Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

lunca Türkiye genelinde kullanılan toplam geçerli oy sayısına ilave edilerek yurt düzeyinde genel oy miktarı ve her partinin ülke genelinde aldığı geçerli oy miktarı bulunur.

Bu şekilde, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 33 üncü maddesine esas teşkil eden toplam oylar bulunmuş olur.

Her seçim çevresinde geçerli toplam oy, yurtdışı merkez ilçe seçim kurulundan Ankara İl Seçim Kuruluna gelen toplam oyun diğer seçim kurullarından gelen oylara bölünmesiyle elde edilen oranda artırılır. O seçim çevresinde kullanılan toplam oylarla bu şekilde hesaplanan toplam oy arasındaki fark partilere, Ankara İl Seçim Kurulundan gelen oydaki hisseleri oranında taksim edilir ve elde edilen rakamlar o seçim çevresinde aldıkları geçerli oylara ilave edilir. Böylece 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 34 üncü maddesinde belirlenen esas seçim çevresinde kullanılan geçerli toplam oy miktarı ve partilerin aldıkları toplam geçerli oy miktarı bulunur.

Yurt dışı seçmenlerin sandıkta oy vermesi

MADDE 94/C- Yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı bulunan seçmenler, yurt dışı temsilciliklerimizde ve ihtiyaç duyulması halinde yerel makamların uygun göreceği diğer yerlerde kurulacak seçim sandıklarında seçimin yapılacağı günün kırkbeş gün öncesinden başlamak üzere seçim gününden önceki yedinci gün saat 17.00'a kadar oy kullanabilirler. Oy kullanma saatleri mahalli saatle 08:00-17:00 arasındır.

Hangi yurt dışı temsilciliğinde sandık kurulu kurulacağı, oy verme işlerinde görev alacak sandık kurullarının adedi, üyelerinin ve yedeklerinin sayısı ile hangi görevlilerden teşkil edileceği Dışişleri Bakanlığı ile işbirliği yapılarak Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenir.

Sandık kurulu başkan ve üyeleri 70 inci madde hükmüne göre yemin ederek görevlerine başlar.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

tirdiği oy pusulası ile özel renkte bastırılmış oy zarflarını Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kuruluna gönderir. Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulu, arkası kendi mührüyle mühürlenmiş oy pusulası ve oy zarfları ile diğer seçim araç ve gereçlerini oy verme işleminin başlayacağı günden en geç üç gün önce ilgili yurt dışı temsilciliklerde bulunacak şekilde gönderir.

Seçmen oy vermek için geldiğinde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan nüfus hüviyet cüzdanını veya pasaportunu sandık kurulu başkanına tevdi eder. Sandık kurulu başkanı, seçmenin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile adını, soyadını, baba adını, yaşını ve/veya pasaport numarasını tespit eder. Seçmen, sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olan oy pusulası ve oy zarfı ile "Evet" veya "Tercih" yazılı mührü alarak oyunu kullanmak üzere kapalı oy verme yerine girer.

Oyunu genel esaslara göre kullanan seçmenin, yurt dışı sandık seçmen listesinde isminin bulunduğu yer karşısına imzası alınarak oy verme işlemi tamamlanır.

Oy verme süresince sandık kurullarınca her gün saat 17:00'da bu Kanunda belirtilen usullere göre sandık açılır. Çıkan oy zarflarının adedi ile oy kullanan seçmen miktarı ve bunların birbirine uygunluğu bir tutanakla tespit edilir.

Her dış temsilcilikte oyları saklamak ve ağzı mühürlü oy torbalarını Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmakla görevli bir komisyon oluşturulur. Komisyonun oluşum şekli Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.

Kapalı oy zarfları açılmaksızın tutanağın aslı ile birlikte bir torbaya konularak ağzı sandık kurulu mührüyle mühürlenir ve muhafaza altına alınmak üzere sandık kurulu başkanınca ilgili komisyona teslim edilir. Oy torbaları komisyon tarafından en seri vasıtayla Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kuruluna gönderilir. Tutanağın bir su-

(Anayasa Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Sandık kurulları oy verme gizliliğini ve serbestliğini sağlayacak şekilde, yeteri kadar kapalı oy verme yeri hazırlar.

Yüksek Seçim Kurulu, özel olarak imal ettirdiği oy pusulası ile özel renkte bastırılmış oy zarflarını Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kuruluna gönderir. Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulu, arkası kendi mührüyle mühürlenmiş oy pusulası ve oy zarfları ile diğer seçim araç ve gereçlerini oy verme işleminin başlayacağı günden en geç üç gün önce ilgili yurt dışı temsilciliklerde bulunacak şekilde gönderir.

Seçmen oy vermek için geldiğinde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan nüfus hüviyet cüzdanını veya pasaportunu sandık kurulu başkanına tevdi eder. Oy verme işlemi genel esaslara göre tamamlanır.

Oy verme süresince sandık kurullarınca her gün saat 17:00'da bu Kanunda belirtilen usullere göre sandık açılır. Çıkan oy zarflarının adedi ile oy kullanan seçmen miktarı ve bunların birbirine uygunluğu bir tutanakla tespit edilir.

Her dış temsilcilikte oyları saklamak ve ağzı mühürlü oy torbalarını Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmakla görevli bir komisyon oluşturulur. Komisyonun oluşum şekli Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.

Kapalı oy zarfları açılmaksızın tutanağın aslı ile birlikte bir torbaya konularak ağzı sandık kurulu mührüyle mühürlenir ve muhafaza altına alınmak üzere sandık kurulu başkanınca ilgili komisyona teslim edilir. Oy torbaları komisyon tarafından en seri vasıtayla Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kuruluna gönderilir. Tutanağın bir sureti ilgili yurt dışı temsilciliğimizde saklanır.

Komisyonlardan gelen ağzı mühürlü oy torbaları, seçimin yapıldığı gün saat 17.00'dan itibaren Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulunca genel esaslara uygun bir şekilde açılarak sayım, döküm, birleştirme işlemi yapılır ve sonuçlar Ankara İl Seçim Kuruluna iletilir. Bu Kurulca da birleştirme tutanağı düzenlenerek en seri vasıtayla Yüksek Seçim Kuruluna gönderilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

reti ilgili yurt dışı temsilciliğimizde saklanır.

Komisyonundan gelen ağız mühürlü oy torbaları, seçimin yapıldığı gün saat 17.00'dan itibaren Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulunca genel esaslara uygun bir şekilde açılarak sayım, döküm, birleştirme işlemi yapılır ve sonuçlar Ankara İl Seçim Kuruluna iletilir. Bu Kurulca da birleştirme tutanağı düzenlenerek en seri vasıta ile Yüksek Seçim Kuruluna gönderilir.

Yurt dışı sandıklarda kullanılan oyların değerlendirilmesi 94/B maddesinin ilgili hükümlerine göre yapılır.

Yurt dışı seçmenlerin elektronik ortamda oy vermesi

MADDE 94/D- Yüksek Seçim Kurulu; 35 inci madde çerçevesinde belirlenen yurt dışında bulunan vatandaşların Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası aracılığıyla elektronik ortamda oy kullanabilmeleri amacıyla gerekli teknik alt yapıyı kurmaya; güvenli oy kullanılabilmesi amacıyla seçmenler için şifre veya benzeri güvenlik tedbirleri ile mükerrer oy kullanılmasını engelleyecek önlemleri almaya yetkilidir.

Yurt dışı seçmenler, seçimin yapılacağı tarihten geriye doğru otuz gün öncesine kadar belirlenen süre içerisinde başlamak üzere seçim günü saat 17.00'a kadar elektronik ortamda oy kullanabilirler.

Elektronik ortamda kullanılan oylar, seçimin yapıldığı gün saat 17.00'dan itibaren Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulunca tespit edilerek sayım, döküm ve birleştirme işlemleri yapılır ve sonuçlar Ankara İl Seçim Kuruluna iletilir. Bu Kurulca da birleştirme tutanağı düzenlenerek Yüksek Seçim Kuruluna gönderilir.

Elektronik ortamda kullanılan oyların değerlendirilmesi, 94/B maddesinin ilgili hükümlerine göre yapılır.

Yurt dışı seçmenlerin gümrük kapılarında oy vermesi

MADDE 94/E- Yurt dışı seçmen kütüğüne

(Anayasa Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Yurt dışı sandıklarda kullanılan oyların değerlendirilmesi 94/B maddesinin ilgili hükümlerine göre yapılır.

Yurt dışı seçmenlerin elektronik ortamda oy vermesi

MADDE 94/D- Yüksek Seçim Kurulu; 35 inci madde çerçevesinde belirlenen yurt dışında bulunan vatandaşların Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası aracılığıyla elektronik ortamda oy kullanabilmeleri amacıyla gerekli teknik alt yapıyı kurmaya; güvenli oy kullanılabilmesi amacıyla seçmenler için şifre veya benzeri güvenlik tedbirleri ile mükerrer oy kullanılmasını engelleyecek önlemleri almaya yetkilidir.

Yurt dışı seçmenler, seçimin yapılacağı tarihin otuz gün öncesinden başlamak üzere belirlenen süre içerisinde seçim günü Türkiye saati ile 17.00'a kadar elektronik ortamda oy kullanabilirler.

Elektronik ortamda kullanılan oylar, seçimin yapıldığı gün saat 17.00'dan itibaren Yurt Dışı Merkez İlçe Seçim Kurulunca tespit edilerek sayım, döküm ve birleştirme işlemleri yapılır ve sonuçlar Ankara İl Seçim Kuruluna iletilir. Bu Kurulca da birleştirme tutanağı düzenlenerek Yüksek Seçim Kuruluna gönderilir.

Elektronik ortamda kullanılan oyların değerlendirilmesi, 94/B maddesinin ilgili hükümlerine göre yapılır.

Yurt dışı seçmenlerin gümrük kapılarında oy vermesi

MADDE 94/E- Yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı bulunan seçmenler seçimin yapılacağı günün yetmişbeş gün öncesinden başlamak üzere seçim günü saat 17.00'a kadar yurda giriş ve çıkışlarında gümrük kapılarında kurulacak seçim sandıklarında oy kullanabilirler.

Yüksek Seçim Kurulu, özel olarak imal ettirdiği oy pusulası ile özel renkte bastırılmış oy zarflarını oy verme gününden en geç üç gün önce ilgili ilçe seçim kurullarında bulunacak şekilde gönderir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

kayıtlı bulunan seçmenler seçimin yapılacağı günün yetmişbeş gün öncesinden başlamak üzere seçim günü saat 17.00'a kadar yurda giriş ve çıkışlarında gümrük kapılarında kurulacak seçim sandıklarında oy kullanabilirler.

Yüksek Seçim Kurulu, özel olarak imal ettirdiği oy pusulası ile özel renkte bastırılmış oy zarflarını oy verme gününden en geç üç gün önce ilgili ilçe seçim kurullarında bulunacak şekilde gönderir.

Yüksek Seçim Kurulunca tespit edilecek gümrük kapılarında, oy verme gününden önceki yetmişbeşinci gün saat 08.00'dan oy verme günü saat 17.00'a kadar oy kullanılabilir. Hangi gümrük kapılarında tatil günleri dahil 24 saat, hangilerinde daha az süreyle oy kullanılabilceğini tespiti Yüksek Seçim Kurulu yetkilidir.

Gümrük kapılarında yapılacak oy verme işleminde görev alacak seçim kurulu ile sandık kurullarının adedi, üyelerinin ve yedeklerinin sayısı ile hangi görevlilerden teşkil edileceği Yüksek Seçim Kurulu tarafından önceden belirlenir.

Sandık kurulları, oy serbestliğini ve gizliliğini sağlayacak şekilde, yeteri kadar kapalı oy verme yeri hazırlar. İlgili idari makamlar sandık kurullarına gerekli her türlü kolaylığı gösterir.

Gümrük kapılarında oy verme süresince seçim propagandası yapılamaz.

Gümrük kapılarında seçmen oy vermek için geldiğinde pasaportunu sandık kurulu başkanına tevdi eder. Sandık kurulu başkanı seçmenin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile adını, soyadını, baba adını, yaşını ve pasaport numarasını tespit eder. Seçmen, sandık kurulu mühürüyle mühürlenmiş olan oy pusulası ve oy zarfı ile "Evet" veya "Tercih" yazılı mührü olarak oyunu kullanmak üzere kapalı oy yerine girer.

Oyunu genel esaslara göre kullanan seçmenin pasaportunun Yüksek Seçim Kurulunca belli edilen yerine "oyunu kullanmıştır" diye bir

(Anayasa Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Yüksek Seçim Kurulunca tespit edilecek gümrük kapılarında, oy verme gününden önceki yetmişbeşinci gün saat 08.00'dan oy verme günü saat 17.00'a kadar oy kullanılabilir. Hangi gümrük kapılarında tatil günleri dâhil 24 saat, hangilerinde daha az süreyle oy kullanılabilceğini tespiti Yüksek Seçim Kurulu yetkilidir.

Gümrük kapılarında yapılacak oy verme işleminde görev alacak seçim kurulu ile sandık kurullarının adedi, üyelerinin ve yedeklerinin sayısı ile hangi görevlilerden teşkil edileceği Yüksek Seçim Kurulu tarafından önceden belirlenir.

Sandık kurulları, oy serbestliğini ve gizliliğini sağlayacak şekilde, yeteri kadar kapalı oy verme yeri hazırlar. İlgili idari makamlar sandık kurullarına gerekli her türlü kolaylığı gösterir.

Gümrük kapılarında seçim propagandası yapılamaz.

Gümrük kapılarında seçmen oy vermek için geldiğinde pasaportunu sandık kurulu başkanına tevdi eder. Sandık kurulu başkanı seçmenin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile adını, soyadını, baba adını, yaşını ve pasaport numarasını tespit eder. Seçmen, sandık kurulu mühürüyle mühürlenmiş olan oy pusulası ve oy zarfı ile "Evet" veya "Tercih" yazılı mührü olarak oyunu kullanmak üzere kapalı oy yerine girer.

Oyunu genel esaslara göre kullanan seçmenin pasaportunun Yüksek Seçim Kurulunca belli edilen yerine "oyunu kullanmıştır" diye bir ifade yazılır ve sandık kurulu mühürüyle mühürlenerek başkanca imzalanır. Oyunu veren seçmene çizelgede isminin bulunduğu yer imzalatılarak oy verme işlemi tamamlanır.

Oy verme süresince sandık kurullarının değişikliği sırasında Kanunda gösterilen usulde sandık açılır, çıkan oy zarflarının adedi ile oy kullanan seçmen miktarı ve bunların birbirine uygunluğu bir tutanakla tespit edilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ifade yazılır ve sandık kurulu mührüyle mühürlenerek başkanca imzalanır. Oyunu veren seçmene çizelgede isminin bulunduğu yer imzalatılarak oy verme işlemi tamamlanır.

Oy verme süresince sandık kurullarının değişikliği sırasında Kanunda gösterilen usulde sandık açılır, çıkan oy zarflarının adedi ile oy kullanan seçmen miktarı ve bunların birbirine uygunluğu bir tutanakla tespit edilir.

Oy zarfları ve tutanağın bir sureti bir torbaya konularak ağzı mühürlenir ve muhafaza altına alınmak üzere sandık kurulu başkanınca ilgili seçim kuruluna teslim edilir.

Seçimin yapıldığı gün saat 17.00'dan itibaren sandık ve torbalar genel esaslara uygun bir şekilde açılarak sayım ve dökümü yapılır ve sonucu Yüksek Seçim Kuruluna en seri vasıta ile bildirilir.

Gümrük kapılarında kullanılan oyların değerlendirilmesi, 94/B maddesinin ilgili hükümlerine göre yapılır."

MADDE 7- 298 sayılı Kanunun 160 ıncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Mükerrer oy vermeye teşebbüs eden veya veren kimse hakkında da ikinci fıkra hükmü uygulanır."

MADDE 8- 298 sayılı Kanunun 182 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "600 (Altıyüz)" ibaresi "(2000)" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9- 298 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"EK MADDE 8- Bu Kanunda ve diğer mevzuatta 298 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin (II) numaralı fıkrasına yapılan atıflar, 94/E maddesine yapılmış sayılır."

MADDE 10- 298 sayılı Kanunun;

a) 14 üncü maddesinin (2) numaralı bendinin son paragrafı, 68 inci maddesinin ikinci fıkrasının (18) numaralı bendi ve 164 üncü mad-

(Anayasa Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Oy zarfları ve tutanağın bir sureti bir torbaya konularak ağzı mühürlenir ve muhafaza altına alınmak üzere sandık kurulu başkanınca ilgili seçim kuruluna teslim edilir.

Seçimin yapıldığı gün saat 17.00'dan itibaren sandık ve torbalar genel esaslara uygun bir şekilde açılarak sayım ve dökümü yapılır ve sonucu Yüksek Seçim Kuruluna en seri vasıta ile bildirilir.

Gümrük kapılarında kullanılan oyların değerlendirilmesi, 94/B maddesinin ilgili hükümlerine göre yapılır."

MADDE 10- 298 sayılı Kanunun 160 ıncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Mükerrer oy vermeye teşebbüs eden veya veren kimse hakkında da ikinci fıkra hükmü uygulanır."

MADDE 11- 298 sayılı Kanunun 182 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "600 (Altıyüz)" ibaresi "(1200)" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 298 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"EK MADDE 8- Bu Kanunda ve diğer mevzuatta 298 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin (II) numaralı fıkrasına yapılan atıflar, 94/E maddesine yapılmış sayılır."

MADDE 13- 298 sayılı Kanunun;

a) 14 üncü maddesinin (2) numaralı bendinin son paragrafı, 68 inci maddesinin birinci fıkrasında geçen "seçmen işaret boyası ve istampasını" ibaresi ile ikinci fıkrasının (18) numaralı bendi ve 164 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasının birinci paragrafı yürürlükten kaldırılmıştır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Anayasa Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

desinin (5) numaralı fıkrasının birinci paragrafı yürürlükten kaldırılmıştır.

b) 87 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "kimlik tespiti amacıyla düzenlenmiş" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan" ibaresi eklenmiş, ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

c) 94 üncü maddesinin başlığı "Kurul görevlileri, milletvekilleri ile milletvekili adaylarının oy vermesi:" şeklinde değiştirilmiş, maddenin (I) numaralı fıkrasının başında yer alan "I." ibaresi madde metninden çıkarılmış ve (II) numaralı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 11- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

b) 87 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "kimlik tespiti amacıyla düzenlenmiş" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan" ibaresi eklenmiş, ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

c) 94 üncü maddesinin başlığı "Kurul görevlileri, milletvekilleri ile milletvekili adaylarının oy vermesi:" şeklinde değiştirilmiş, maddenin (I) numaralı fıkrasının başında yer alan "I." ibaresi madde metninden çıkarılmış ve (II) numaralı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 14- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 15- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

N. Çubukçu

Adalet Bakanı

M. A. Şahin

Dışişleri Bakanı V.

M. Aydın

Bayındırlık ve İskân Bakanı

F. N. Özak

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı V.

B. Yıldırım

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

M. Başesgioğlu

Devlet Bakanı V.

K. Unakıtan

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

F. Çelik

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

N. Ekren

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

Devlet Bakanı

M. S. Yazıcıoğlu

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı V.

M. A. Şahin

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. Z. Çağlayan

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

